

Лохман М. О., Чокої Д. А.

Науковий керівник: Лохман Н. В., д.е.н., доцент,
Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ПОРТФЕЛЯ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ ЯК УМОВА АНТИКРИЗОВИХ ЗАХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансові інвестиції в умовах кризи і невизначеності вимагають науково-обґрунтованого підходу до ухвалення інвестиційних рішень, відповідних методів і інструментів антикризового менеджменту [1, с.22].

Для того, щоб представити ефект диверсифікованості портфеля фінансових інвестицій при різній кореляції прибутковості вхідних у нього активів, визначені умови, що застосовуються при аналізі портфелю.

Якщо в портфель фінансових інвестицій поєднуються активи з кореляцією +1, то досягається тільки усереднення, а не зменшення ризику;

Якщо в портфель фінансових інвестицій поєднуються активи з кореляцією менше, ніж +1, то його ризик зменшується. Зменшення ризику портфеля досягається при збереженні незмінного значення очікуваної прибутковості.

Чим менше кореляція прибутковості активів, тим менше ризик портфеля фінансових інвестицій;

Якщо в портфель фінансових інвестицій поєднуються активи з кореляцією –1, то можна сформувати портфель без ризику.

При формуванні портфеля фінансових інвестицій необхідно прагнути об'єднати в нього активи з найменшою кореляцією [2, с.75].

Висновки вірні як для портфеля фінансових інвестицій, що складається з двох активів, так і з декількох.

Це говорить про те, що якщо інвестор розміщує x грошових одиниць у цінний папір, що має середню річну прибутковість $E(r_i)$, тоді дохід складе $E(r_p) \cdot x_i$. Сумарна прибутковість звичайних акцій залежить від зміни курсу і виплати дивідендів. Однак головним компонентом прибутковості є ринкова ціна нерозподіленого прибутку. Для коротких періодів головним фактором є зміна цін на акції. У випадку ТОВ «Термоліт-Інвест» опущені всі інші компоненти сумарної прибутковості акцій, крім тієї, що залежить від виплати дивідендів і зміни курсу акцій [3, с.142].

В розрахунках $D_i(s)$ - дивіденд, виплачений на акцію i у стані s (наприкінці періоду), P_i - ціна акції на початку періоду.

На початковому етапі розв'язання задачі необхідно оцінити очікувану прибутковість портфелю фінансових інвестицій наприкінці періоду інвестування, і оцінити вартість цього портфеля на початку інвестиційного процесу.

Практика показує, що портфель фінансових інвестицій, сформований інвестором, складається з декількох активів, кожний з яких володіє своєю очікуваною прибутковістю.

Сума всіх питомих ваг, що входять у портфель активів, дорівнює одиниці.

Оскільки очікувана прибутковість портфеля фінансових інвестицій являє собою середньозважені очікувані прибутковості цінних паперів, то внесок кожного цінного папера в очікувану прибутковість портфеля фінансових інвестицій залежить від її очікуваної прибутковості, і від частки початкової ринкової вартості портфеля, вкладеної в даний цінний папір. На цьому твердженні ґрунтується побудова математичної моделі задачі.

Для кожного допустимого портфеля фінансових інвестицій визначені на графіку

очікування прибутковості і стандартне квадратичне відхилення (рис. 1).

Рисунок 1 ілюструє можливі співвідношення між ризиком і прибутковістю на фінансовому ринку.

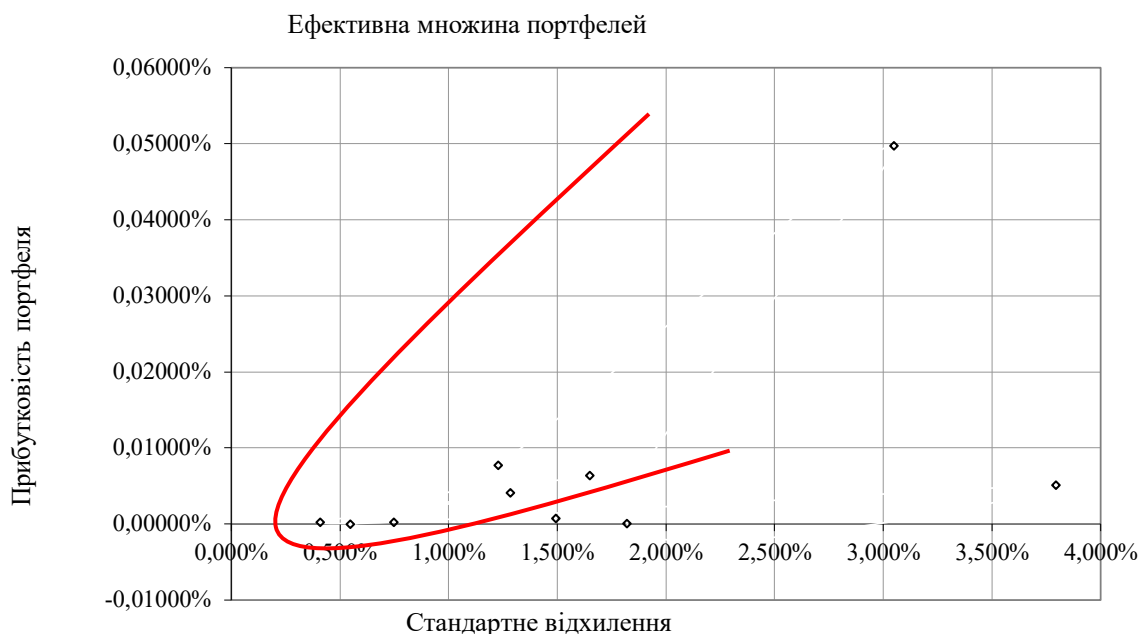

Рис. 1. Крива байдужності інвестора для ТОВ «Термоліт-Інвест»

Кожна точка на діаграмі відповідає портфелю паперів, що інвестор вважає рівноцінними. Практика показує, що якщо інвестор зацікавлений у максимізації очікуваної прибутковості, і мінімізації стандартного відхилення, то деякі з портфель фінансових інвестицій домінують. При фіксованій прибутковості портфелі, що домінують, мають більше відхилення і меншу прибутковість. Тому раціональні інвестори будуть робити свій вибір серед не домінуючих портфель фінансових інвестицій, що займають верхній лівий кут на рисунку. При визначенні оптимального в плані мінімізації ризику портфеля фінансових інвестицій, інвестор виходить з наступних допущень [4, с. 35]:

Склад портфеля цінних паперів протягом періоду володіння незмінний при зміні структури портфеля фінансових інвестицій.

Засоби інвестуються в один вид цінних паперів – в акції.

Прибутковість портфеля фінансових інвестицій не може бути більше прибутковості самого дохідного цінного папера (акції), що входить у портфель.

Завжди необхідно обирати між збільшенням прибутковості і зменшенням ризику.

Як показує практика, інвестор не схильний вкладати свої кошти в один будь-який найбільш дохідний фінансовий інструмент, а надає перевагу диверсифікації структури свого портфеля фінансових інвестицій, втрачаючи, при цьому в прибутковості.

1. Дресвянніков Д. О. Формування інвестиційного потенціалу підприємства. *Reporter of the Priazovskiy state technical university*. 2016. Is. 31, Vol. 2. P. 20–27

2. Лохман Н. В. Підвищення ефективності фінансового інвестування підприємства на основі формування портфеля фінансових інвестицій. *Торгівля і ринок України: темат. зб. наук. праць*. Донецьк: ДонНУЕТ, 2012. Вип. 33. Т. 2. С. 74–80

3. Лохман Н. В., Берідзе Т. М. Інвестиційна діяльність підприємств: методологія, практика: монографія. Кременчук: ПП Щербатих О. В., 2017. 267с.

4. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 376 с.